

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	154/16	15.11.2016
Formannskap	168/16	29.11.2016
Kommunestyre		14.12.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Årsbudsjett 2017 - Økonomiplan 2017-2020 med forpliktende plan

Foreliggende dokumenter:

Rådmannens forslag til årsbudsjett 2017, økonomiplan 2017-2020 med vedlegg I-V
Forpliktende plan

Vurdering

Forslag til årsbudsjett og økonomiplan bygger på vedtatt økonomiplan av desember 2015. Det er viktig å videreføre gjeldende plan for å ha et forutsigbart planverk og en langsiktighet i kommunens økonomi. Det har vært rådmannens fremste prioritet å legge opp en plan som gjør at kommunen så raskt som mulig kommer ut av ROBEK, får handlingsfrihet over egen økonomi og blir i stand til å øke investeringsnivået. Inndekking skjer i henhold til tidligere vedtak gjennom en kombinasjon av inntekter fra eiendomsskatt og reduserte utgifter gjennom lavere bemanning. Sammen med budsjettet skal kommunestyret vedta rullering av forpliktende plan som i detalj sier noe om hvordan tiltakene skal gjennomføres.

Pris- og lønnsveksten er i kommunene anslått til 2,5 % og norske kommuner samlet får i forslaget til statsbudsjett en vekst i skatt- og rammetilskudd på 2,7 %. Kommunene får med det en nominell vekst i frie inntekter på 0,1 % mot 1,4 % i fjor. Kommuner i Nordland får en samlet vekst i skatt- og rammetilskudd på 2,1 %. Saltdal kommune får en samlet overføring på 276 mill kr som er en vekst på 2,8 %. Dette er betydelig lavere enn overføringer siste år, men moderat sett opp med den lave veksten som andre kommuner får.

For å identifisere driftsutfordringer utarbeides det et konsekvensjustert budsjett, dvs hvor store rammer som trengs for å ivareta dagens aktivitet. Hovedsakelig som følge av inntekter fra eiendomsskatt viser budsjettet i år en overdekning på drift, dvs at vi har inntekter på 3,5 mill kr som overgår det som behøves for å finansiere dagens drift. Dette er imidlertid helt nødvendig for å kunne dekke kommunens akkumulerte underskudd som er på 25 mill kr inkludert drift og investering. Det er derfor nødvendig å finne tiltak som gjør at vi kan dekke inn underskuddet og finansiere ny nødvendig aktivitet og investeringer. Dersom det forutsettes en årlig inndekking av underskudd på 9,3 mill kr og at vi må finansiere ny aktivitet på 2,9 mill kr som foreslått i budsjettokumentet, må vi finne effektiviseringstiltak tilsvarende 8,7 mill kr når vi har overdekning på 3,5 mill kr fra konsekvensjustert budsjett. Tiltakene i gjeldende økonomiplan

foreslås derfor i hovedsak videreført. På toppen av dette kommer akkumulert premieavvik som over tid har blitt disponert i drift, noe som har skapt likviditetsmessige problemer og det har vært nødvendig med økt bruk av kassekreditt. Kommunestyret har vedtatt at det må skje en dreining slik at premieavviket ikke disponeres i driften, for eksempel ved å sette av inntektene på fond eller alternativt endre amortiseringen. Det legges opp til fondsavsetning fra 2020 når tidligere års underskudd er dekt inn.

Rådmannens budsjettforslag bygger i hovedsak på vedtatt økonomiplan av desember 2015. Vedtatt økonomiplan omfatter krevende tiltak som i noen grad ikke har vært realiserbare dette budsjettåret. Det er likevel viktig å signalisere at tiltak som eventuelt ikke har latt seg løse i 2016 ikke skal annulleres, i tråd med praksis fra tidligere år. Tiltak som er vedtatt er forpliktende, og dersom de ikke lar seg gjennomføre er det samhandlingsområdenes ansvar å se til at man vurderer alternative løsninger. Dette kan i noen grad komme i konflikt med prinsippet om at budsjettet skal være realistisk. Det ligger derfor stort ansvar for samhandlingsområdene tidlig på året å vurdere alternative løsninger, der det er nødvendig, for å oppnå budsjettbalanse.

For å dreie kommunens økonomi til å bli mer bærekraftig er det helt nødvendig å redusere utgiftsnivået gjennom redusert bemanning. Nedbemanning i Helse og omsorg og Oppvekst og kultur må videreføres. På sikt ønsker rådmannen å sette i gang større strukturelle endringer i omsorgstjenesten i kommunen. KOSTRA-analyser viser at vi har særdeles høye kostnader innenfor både institusjon og hjemmetjeneste. Erfaringene fra de siste årene viser at det er vanskelig å gjennomføre strukturelle grep med den eiendomsmassen vi har når alle plasser er fulle. Det foreslås å sette i gang et større utredningsarbeid for å kartlegge hvilken fysisk struktur et moderne og effektivt omsorgstilbud i Saltdal kommune skal ha. Dette skal ses i sammenheng med målsetting om redusert eiendomsmasse og innføring av velferdsteknologiske løsninger. Fylkesmannen har signalisert at de kan akseptere investeringer dersom de kan forsvares gjennom besparelser i redusert bemanning og FDV-kostnader. Kartleggingen skal skje i nært samarbeid med tillitsvalgte.

Det foreslås å videreføre en eiendomsskattesats for boliger og fritidsboliger på 4 promille og 7 promille for verker, bruk og annen næringseiendom. Dette vil ventelig gi inntekter på henholdsvis 12,8 og 4,3 mill kr i 2017. På grunn av økte gebyrer og beskatning i kommunen de siste årene, anbefales det ikke å endre på andre betalingssatser enn det som fremgår av selvkostberegninger og føringer som ligger i Statsbudsjettet.

Forslaget til økonomiplan inneholder krevende tiltak for å dekke inn akkumulert underskudd i løpet av 2019. Kommunen må tidlig legge en plan for hvordan vi skal sikre en positiv utvikling i tråd med politiske føringer og vedtatte planer. Det foreslås å satse videre på utvikling av Slipen Scene som Saltdals fremtidige kulturhus. Det legges av 1 mill kr årlig i driftsbudsjettet til å videreføre planlegging og prosjektering. I 2019 forutsettes det en investering på 100 mill kr til investeringer, og der noe finansieres av salg av eiendom og leieinntekter. Det presiseres at kostnadsoverslaget er høyst usikkert på dette tidspunktet og at investeringen forutsetter at akkumulert underskudd er dekt inn. Dette understreker at kommunens fremste prioritet i årene som kommer må være å komme seg ut av ROBEK-listen.

Utover satsningen på Slipen Scene legges det ikke opp til betydelig driftsendringer som medfører endring i aktivitet. På investeringssiden foreslås det å investere i velferdsteknologisk plattform i tråd med politisk vedtak. Dessuten foreslås det nødvendige beredskapsmessige investeringer i tråd med anbefalinger i ROS-analysen.

Rådmannens forslag til innstilling

Rådmannens forslag til årsbudsjett for 2017, forpliktende plan og økonomiplan 2017-2020 med tilhørende budsjetttrammer (budsjettskjema 1 A, budsjettskjema 1 B, budsjettskjema 2 A og budsjettskjema 2 B) vedtas med følgende tilleggspunkter:

1. Skattøret for 2017 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak
2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ for eiendomsskatt benyttes for skatteåret 2017: Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 7 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b fritas for eiendomsskatt etter søknad bygning som har historisk verdi og/eller bygninger til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen skattevedtekter vedtatt av takstnemnd.
3. Kommunestyrets vedtak i saken er å betrakte som budsjettvedtak på nettoutgiftsnivå i de enkelte virksomhetsområdets driftsbudsjett
4. Kommunale avgifter og gebyrer fastsettes i tråd med eget vedtak i kommunestyret.
5. Betalingssatser i kommunale barnehager settes lik makspris som fastsatt i Stortinget
6. Ramme for opptak av startlån fra Husbanken til videreutlån settes til 7,0 mill kr
7. Rådmannen gis fullmakt til å budsjettregulerelønns- og pensjonsavsetninger som inngår i rammeområde 8
8. Det rapporteres tertialvis til kommunestyret på økonomisk utvikling for enhetene (pr 30.04 og 31.08). I tillegg skal formannskapet orienteres annenhver måned.
9. Det settes i gang et utredningsarbeid for å kartlegge hvilken fysisk struktur et moderne og effektivt omsorgstilbud i Saltdal kommune skal ha. Dette skal ses i sammenheng med målsetting om redusert eiendomsmasse og innføring av velferdsteknologiske løsninger. Kartleggingen skal skje i nært samarbeid med tillitsvalgte. Utredningen ledes av rådmannen som oppnevner arbeidsgruppe. Første rapportering til Formannskapet innen utgangen av juni.

Saksprotokoll i Formannskap - 15.11.2016

Behandling:

Enstemmig vedtak:

Rådmannens orientering tas til informasjon. Formannskapet legger frem sin innstilling etter møtet 29.11.

Saksprotokoll i Formannskap - 29.11.2016

Behandling:

AP, SP, KRF, SALT la frem følgende tillegg til rådmannens forslag til innstilling (9 punkter).

10. Rådmannens forslag om 14 økte årsverk fra 2016 til 2017 reduseres til 9 årsverk, dvs. at foreslått økning på 5 årsverk innen helse/omsorg ikke effektueres. 8 av 9 nye årsverk finansieres av økt overføring av integreringstilskudd/tilskudd asylmottak flyktninger.

11. Økningen av lærlingeplasser finansieres gjennom tilsvarende reduksjon av vikarutgifter/lønnsutgifter innen respektive virksomhetsområder/avdelinger.

12. Bygging av nytt bårehus gjennomføres ved OPS (offentlig-privat samarbeid). Årlige kostnader på kr. 325.000 innarbeides i ??

13. Foreslåtte investeringstiltak: Etablering av nødstrømsaggregat og innkjøp av satellitt telefoner, samt Velferdsteknologisk plattform, skal kvalitetssikres, faglig og kostnadmessig.
14. Det skal være sterk økonomisk styring, og gjennomføres mulige drifts- og organisatoriske endringer. Eventuelle behov for stillings økninger (inkl. prosjektstillinger) og/eller nye driftstiltak skal behandles politisk.

Finn-Obert Bentsen foreslo følgende endring:

I pkt. 8 i rådmannens forslag til innstilling tillegges ordet «skriftlig»

Rådmannens forslag til innstilling (pkt. 1 – 9) med Finn-Obert Bentsens endringsforslag ble enstemmig vedtatt.

Posisjons forslag (pkt. 10-14) ble vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

Innstilling:

Rådmannens forslag til årsbudsjett for 2017, forpliktende plan og økonomiplan 2017-2020 med tilhørende budsjetttrammer (budsjettskjema 1 A, budsjettskjema 1 B, budsjettskjema 2 A og budsjettskjema 2 B) vedtas med følgende tilleggs punkter:

1. Skattøret for 2017 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak
2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ for eiendomsskatt benyttes for skatteåret 2017: Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 7 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b fritas for eiendomsskatt etter søknad bygning som har historisk verdi og/eller bygninger til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen skattevedtekter vedtatt av takstnemnd.
3. Kommunestyrets vedtak i saken er å betrakte som budsjettvedtak på nettoutgiftsnivå i de enkelte virksomhetsområdets driftsbudsjett
4. Kommunale avgifter og gebyrer fastsettes i tråd med eget vedtak i kommunestyret.
5. Betalingssatser i kommunale barnehager settes lik makspris som fastsatt i Stortinget
6. Ramme for opptak av startlån fra Husbanken til videreutlån settes til 7,0 mill kr
7. Rådmannen gis fullmakt til å budsjettregulerelønns- og pensjonsavsetninger som inngår i rammeområde 8
8. Det rapporteres tertialvis til kommunestyret på økonomisk utvikling for enhetene (pr 30.04 og 31.08). I tillegg skal formannskapet orienteres skriftlig annenhver måned.
9. Det settes i gang et utredningsarbeid for å kartlegge hvilken fysisk struktur et moderne og effektivt omsorgstilbud i Saltdal kommune skal ha. Dette skal ses i sammenheng med målsetting om redusert eiendomsmasse og innføring av velferdsteknologiske løsninger. Kartleggingen skal skje i nært samarbeid med tillitsvalgte. Utredningen ledes av rådmannen som oppnevner arbeidsgruppe. Første rapportering til Formannskapet innen utgangen av juni.
10. Rådmannens forslag om 14 økte årsverk fra 2016 til 2017 reduseres til 9 årsverk, dvs. at foreslått økning på 5 årsverk innen helse/omsorg ikke effektueres. 8 av 9 nye årsverk finansieres av økt overføring av integreringstilskudd/tilskudd asylmottak flyktninger.
11. Økningen av lærlingeplasser finansieres gjennom tilsvarende reduksjon av vikarutgifter/lønnsutgifter innen respektive virksomhetsområder/avdelinger.
12. Bygging av nytt bårhus gjennomføres ved OPS (offentlig-privat samarbeid). Årlige kostnader på kr. 325.000 innarbeides i ??

13. Foreslåtte investeringstiltak: Etablering av nødstrømsaggregat og innkjøp av satellitt telefoner, samt Velferdsteknologisk plattform, skal kvalitetssikres, faglig og kostnadmessig.
14. Det skal være sterk økonomisk styring, og gjennomføres mulige drifts- og organisatoriske endringer. Eventuelle behov for stillings økninger (inkl. prosjektstillinger) og/eller nye driftstiltak skal behandles politisk.